

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

37

№. У. 220.
Дата. 02.08.1995

бул. Витоша 1а
1000 София, България
тел. (2) 875 513,
803 923
факс (359 2) 876 514

В.А. Св. Дикенс
2. VIII. 95г.

УСТАВНО-ОТНОШЕНИЯ
Дата 27
2.08.95г.

Д О

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

на ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

по конституционно дело №17/1995год.

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Намираме, че искането на Главния прокурор на Република България за обявяване на противоконституционността на §19 от Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс/Държавен вестник, бр.50 от 1 юни 1995 год./, е основателно. Цитираният параграф внася допълнение на разпоредбата чл.201 НК, като след думите "поверени му да ги пази или управлява" са добавени думите "като се разпорежи с тях в свой или чужд личен интерес". Според новата редакция на тази разпоредба следователно длъжностното присвояване се свежда в разпореждане с поверените на дееца в качеството му на длъжностно лице пари, вещи или други ценности единствено в полза на физическо лице - "в свой или чужд личен интерес". По този начин с разпореждането, което длъжностното лице е извършило с повереното му чуждо имущество като със свое в полза на юридическо лице /търговско дружество, сдружение с нестопанска цел, фондация, политическа партия, и т.н./, пък и държава, не се осъществява престъпен състав. А до това допълване на Наказателния

кодекс и подобно разпореждане съставлява престъпление "длъжностно присвояване".

Намираме развитите в искането на Главния прокурор на Република България съображения за правилни и ги поддържаме изцяло, като добавяме и следните доводи:

1. Съгласно чл. 17, ал. 1 от Конституцията правото на собственост /била тя частна или публична/ се гарантира и защитава от закона. Това означава, че всяко противоправно посегателство върху правото на собственост следва да бъде санкционирано. За това и законът обявява длъжностното присвояване за престъпление: то представлява общественоопасно деяние, което според употребените в чл. 10 от Наказателния кодекс изрази "застрашава или уврежда" собствеността. А несъмнено е, че поверяването на пари, вещи или други ценности на дадено длъжностно лице става с оглед на изпълнението на служебните му задължения, между които е и това те да се пазят и използват единствено за целите и нуждите и в полза на този, който е техен собственик: в никакъв случай обаче това поверяване не е станало за това да се даде възможност на длъжностното лице да разполага с това имущество като със свое, т.е. да се разпорежда с него в своя или чужда полза по този начин, по който би се разпореждал с личните си пари, вещи или други ценности. Ако такова разпореждане е било извършено, то очевидно правата на собственика са накърнени и те по силата на чл. 17, ал. 1 от Конституцията следва да намерят защита. Ако деянието е извършено виновно по смисъла на чл. 11 от Наказателния кодекс, то е престъпно. Собственикът следва безусловно да намери наказателноправна защита на своята собственост /била частна или публична, била тя физическо или юридическо лице/. Накърняването на това право е налице по еднакъв начин независимо от това дали разпореждането е станало в

лична полза, в личен интерес на самия деец или в полза, в интерес на трето лице, било то физическо или юридическо. За това всяко разпореждане с така повереното чуждо имущество като със свое съставлява престъпление, което следва да бъде обявено за такова от закона.

Обратното разбиране, намерило законодателен израз в §19 от Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс означава, че е изключена наказателноправната защита, на собственика, с чието имущество негово длъжностно лице противоправно и виновно се разпоредило като със свое, когато облагодетелствуваното от това деяние лице е юридическо.

Очевидно е, че в противоречие с чл.17,ал.1 от Конституцията е отречена защитата на правото на собственост с оглед на качествата на облагодетелствуваните лица, макар и тяхното облагодетелствуване да е еднакво общественноопасно, противоправно и виновно като това на другите лица, за което наказателна отговорност се носи на общо основание.

2. Казаното означава, че с атакувания параграф се установява и неравенство на граждани пред закона: определени длъжностни лица, извършили присвояване /т.е. разпоредили се с чуждо имущество като със свое/, следва да носят наказателна отговорност, докато други длъжностни лица, осъществили същия фактически състав, не попадат под ударите на закона. Нарушението на чл.6 от Конституцията е несъмнено.

3. Разпоредбата на чл.58,ал.1,изр.2 от Конституцията задължава гражданите "да зачитат правата и законните интереси на другите". Разпореждането на повереното на длъжностното лице чуждо имущество като със свое съставлява несъмнено нарушение

на цитираната разпорежба независимо от това в чия полза е извършено разпореждането: правата и законните интереси на този, който е поверил своето имущество, във всяка една хипотеза не са зачетени.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

Г-Н БУРИЛКОВ /